

north wales economic ambition board

bwrdd uchelgais economaidd gogledd cymru

ADRODDIAD I'R IS FWRDD CYFLAWNI TRAFNIDIAETH

17 Chwefror 2020

Testun: Adroddiad ar 'fannau gwefru' i'r Grŵp Trafnidiaeth Ranbarthol

Awdur: Dafydd Wyn Williams, Pennaeth Adran Amgylchedd – Cyngor Gwynedd

---

1. Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn trafod gosod isadeiledd er mwyn gosod, cynnal a rheoli mannau gwefru ar y cyd ar draws y rhanbarth er mwyn galluogi pobl fuddsoddi mewn cerbydau trydan a rhoi'r hyder iddynt fod darpariaeth yn ei le i'w gwefru

2. Penderfyniad a Geisir

2.1 Canfod arian a chomisiynu astudiaeth i asesu opsiynau rhanbarthol i osod, cynnal a rheoli mannau gwefru. Yn benodol fe all yr adroddiad ystyried mewn manylder yr agweddau canlynol:

- Y manteision/ anfanteision o weithio'n rhanbarthol ar ddarpariaeth mannau gwefru.
- Y gwahanol fodelau o weithredu sydd ar gael
- Cyd bwrcasu
- Cynnal yn rhanbarthol
- Cynnal gwybodaeth am leoliadau/ ffioedd
- Cydgordio gwybodaeth/ taliadau

3. Y rheswm dros yr angen am benderfyniad.

3.1 Amlinelliad o'r cefndir i benderfynu os oes manteision o symud ymlaen gyda gosod, cynnal a rheoli mannau gwefru'n rhanbarthol.

4 Cefndir ac Ystyriaethau perthnasol

Cyd-destun cynnydd defnydd ceir trydan

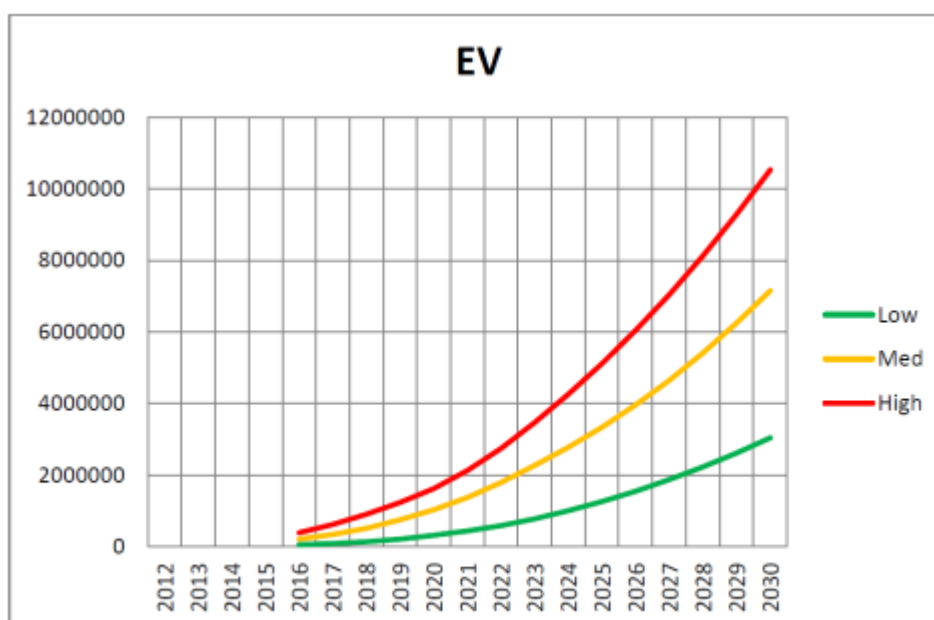
4.1 Mae llawer o alw i fod yn fwy caredig gydag ein Hamgylchedd, ac yn sicr mae sut yr ydym yn teithio yn cyfrannu'n sylweddol at allyriadau carbon ac felly'n cyfrannu tuag at newid hinsawdd ein byd.

- 4.2 Mae rhan helaeth o'n cerbydau yn defnyddio tanwydd ffosil. Mae technoleg yn ymwneud a'r cerbydau hyn wedi gwella'n sylweddol i leihau'r allyriadau ohonynt, ond ar yr un pryd mae'r galw amdanynt wedi golygu cynnydd sylweddol yn eu niferoedd. Mae hyn wrth gwrs wedi arwain at gynnydd yn y wlad yn gyffredinol o allyriadau carbon.
- 4.3 Un ffordd o leihau allyriadau carbon yw defnyddio cerbydau sydd ddim yn arllwys carbon. Y cerbydau sydd ar gael ar hyn o bryd yw cerbydau trydan, ond mae technoleg hydrogen ar gael yn ogystal.
- 4.4 Rhagwelir cynnydd sylweddol yn y nifer o gerbydau trydan fydd ar ein ffyrdd rhwng nawr a 2030. Gweler yn graff 1 y rhagolygon gan SP Energy. Mae copi o adroddiad llawn SP Energy fel a ganlyn:

https://www.spenergynetworks.co.uk/userfiles/file/Electric_Vehicle_Uptake_Forecasts.pdf

Graff1: Rhagolwg o gynnydd yng ngerbydau trydan ar draws Prydain.

Figure 1: Government forecasts for the uptake of EVs

Sut ydym yn cyfarch y galw yma fesul Sir?

- 4.5 Mae pob awdurdod ar draws ein rhanbarth yn gweithredu ar osod, cynnal a rheoli mannau gwefru mewn modd gwahanol. Gweler o Dabl 1 wybodaeth fesul Sir am nifer o fannau gwefru sy'n bodoli yn bresennol, be ydi'r cynllun i'w cynyddu a sut meant yn cael eu rheoli.

Tabl 1: Gwybodaeth Sirol am fannau gwefru:

Pwyntiau Gwefru Cerbydau Trydan [CT] Rhanbarthol:

Awdurdod	Nifer o Bwyntiau Gwefru CT ar hyn o bryd	Pwyntiau Gwefru CT wedi eu Cynllunio ar gyfer y 3 mlynedd nesaf.	Sut mae'r pwyntiau gwefru yn cael eu rheoli? E.e. Yn fewnol neu allanol?	Sut mae defnyddwyr yn talu am wefru eu Cerbyd Trydan?
YNYS MÔN [Defnydd Preifat]	7	Dim gwybodaeth – bid ar gyfer arian cyfalaf mewnol wedi ei gyflwyno.	Mewnol	Dim ar gyfer defnydd preifat – fflyd y cyngor yn unig.
YNYS MÔN [Defnydd Cyhoeddus]	14 (7 pwyntiau deuil)	Fe fydd 3 man gwefru yn cael eu gosod yn yr Unedau Busnes newydd ym Mhenrhos, Caergybi. Bydd is-adeiladd mewn lle ar gyfer gosod hyd at 10 man gwefru pe byddai angen eu gosod yn y dyfodol.	Mewnol ac allanol - gweler y golofn nesaf.	Gall deiliaid cyfrif Chargemaster ddefnyddio'r manau gwefru drwy sganio eu cerdyn. Mae pob deilydd cyfrif Chargemaster yn talu ffi misol. Mae'r Cyngor yn hawlio'r arian yn ôl am y trydan a ddefnyddir.
DINBYCH	2*	10 i gychwyn a gall gynyddu yn amodol ar gyllid	Allanol	APP Smartphone
FFLINT	2 wedi eu gosod gan y Cyngor Tref	10	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau
GWYNEDD	8 [Fflyd yn unig]	84 Cyhoeddus + 4 Fflyd	Allanol	Ddim yn berthnasol ar hyn o bryd. Taliad digyswllt wedi ei gynllunio i'w gyflwyno yn y dyfodol agos.
WRECSAM	7 ar gael i'r Cyhoedd. 8 Man gwefru i'r gweithlu	Oddeutu 10-15 manau gwefru o fewn y misoedd nesaf.	Yn eiddo i'r awdurdod lleol ond yn cael ei weithredu drwy fodel rhatach. Mae ganddom gytundeb cynnal a chadw mewn lle.	Cael ei weithredu drwy rwydwaith Energie. Defnyddwyr yn talu am y trydan drwy system APP.

- 4.6 Gweler o'r tabl bod gwahanol fodelau sy'n cynnwys allanoli'r gwaith, ei gadw'n fewnol neu gymysgedd a debyg y bod angen deall beth yw'r manteisio ac anfanteision o bob model os am sefydlu trefniadau rhanbarthol
- 4.7 Mae'n werth nodi'r model rheoli'r manau gwefru sy'n bodoli yn yr Alban. Mae 'ChargePlace Scotland' yn rhwydwaith cenedlaethol o bwytiau gwefru cerbydau trydan sydd ar gael ledled yr Alban. Mae rhwydwaith 'ChargePlace Scotland' wedi cael ei ddatblygu gan Lywodraeth yr Alban trwy arian grant gan Awdurdodau Lleol a sefydliadau eraill i osod pwyntiau gwefru sydd ar gael i'r cyhoedd. Gelwir derbynwyr yr arian yn 'westeion'. Gwesteiwr yw perchennog dynodedig y pwyntiau gwefru y maent wedi'u gosod ac maent hefyd yn gyfrifol am gynnal a chadw eu pwyntiau gwefru yn gyffredinol. Gweithredir rhwydwaith ChargePlace Scotland ar ran Llywodraeth yr Alban gan Charge Your Car Ltd.
- 4.8 Mae 'ChargePlace Scotland' yn gweithredu trwy ddarparu un system rheoli pwyntiau gwefru genedlaethol y gall perchnogion pwyntiau gwefru gysylltu pwyntiau gwefru â hi, gan wneud y pyst yn weladwy i bob gyrrwr Cerbyd Trydan trwy fap statws byw 'ChargePlace Scotland'. Mae 'ChargePlace Scotland' yn galluogi perchnogion pwyntiau gwefru i osod y tariff ar gyfer pob pwynt gwefru, casglu taliad i'w ddefnyddio, ac yn darparu rhybuddion os bydd nam.
- 4.9 Gellir gweld mwy am 'ChargePlace Scotland' drwy gyfeirio at <https://chargeplacescotland.org/>

Argymhelliad

- 4.10 Canfod arian a chomisiynu astudiaeth i asesu opsiynau rhanbarthol i osod, cynnal a rheoli manau gwefru. Yn benodol fe all yr adroddiad ystyried mewn manylder yr agweddau canlynol:
- Y manteision/ anfanteision o weithio'n rhanbarthol ar ddarpariaeth manau gwefru.
  - Y gwahanol fodelau o weithredu sydd ar gael
  - Cyd bwrcasu
  - Cynnal yn rhanbarthol
  - Cynnal gwybodaeth am leoliadau/ ffioedd
  - Cydgordio gwybodaeth/ taliadau

5. Goblygiadau Ariannol

Fe fydd y gwaith dichonoldeb yn adnabod y ffordd fwyaf effeithiol o gwrdd â'r angen ac yn ceisio dadansoddi'r costau gosod, cynnal a rheoli. Posib i hyn gael ei ariannu gan Llywodraeth Cymru [dan ymgyrch y METRO] neu ffynhonnellau eraill sydd ar gael.

6. Ystyriaethau Cyfreithiol

Fe fydd yr ystyriaethau yn wahanol yn ddibynnol ar ba opsiwn o weithredu sydd yn cael ei fabwysiadu.

7. Goblygiadau Personél

Gall rhai modelau gweithredu fod angen adnodd personél, ond hyd nes cawn ddewis opsiwn mae'r anodd bod yn bendant ar hyn o bryd.

8. Effaith ar Gydraddoldeb

Ni ragwelir effaith negyddol ar gydraddoldeb ond fe fydd angen asesiad o'r effaith posib wrth ystyried opsiynau.

9. Ymgynghori sydd wedi digwydd

Fe fydd yr astudiaeth yn adnabod yr ymgynghori sydd ei angen.

10. Atodiadau

Rhestru'r atodiadau perthnasol

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro'r awdurdod lletyol:

Fel sydd yn cael ei nodi ym mharagraff 6, mi all fod oblygiadau cyfreithiol yn ddibynnol ar ba opsiwn o weithredu sydd yn cael ei fabwysiadu. Disgwylir felly i'r astudiaeth ystyried yr elfennau hyn pan yn asesu opsiynau. Dim sylwadau eraill o safbwynt priodoldeb.

ii. Swyddog Cyllid yr awdurdod Lletyol:

Fel mae paragraff 5 o'r adroddiad, deallaf bydd yr awdur yn ceisio am adnoddau gan Lywodraeth Cymru neu ffynonellau eraill i ariannu'r gwaith dichonoldeb (astudiaeth) yn gyntaf, a hynny'n bennaf i edrych ar y buddion a chyfleon sy'n dod o weithio'n rhanbarthol ar holl faterion yn ymwneud a gosod, cynnal a rheoli manau gwefru. Fel rhan o'r gwaith dilynol hwnnw, mae'n bosib bydd angen adnabod ffynonellau ariannol i yrru rhaglen waith, ond am y tro mae angen arian ar gyfer yr astudiaeth yn unig.